

Opgave 5 De jongerenrechtbank

Bij deze opgave hoort tekst 7.

Inleiding

In het voorjaar van 2015 hebben drie Amsterdamse scholen als proef een zogenaamde jongerenrechtbank opgericht. Jongeren die zich voor het eerst schuldig maken aan een licht vergrijp met impact op de omgeving, krijgen de kans zich te verantwoorden tegenover juryleden¹⁾ van hun eigen leeftijd. Het gaat om feiten die de dader al bekend heeft, zodat de jury alleen over de strafmaat hoeft te oordelen (tekst 7).

noot 1 De leden van de jongerenrechtbank worden juryleden genoemd.

Lees de regels 1 tot en met 22 van tekst 7.

In de regels 13 tot en met 16 worden enkele voorbeelden gegeven van vragen die door de juryleden werden gesteld aan een meisje dat een mes mee naar school had genomen.

In het strafrecht wordt onderscheid gemaakt tussen daadstrafrecht en daderstrafrecht.

- 2p **22** Leg uit of de vragen passen bij daadstrafrecht of bij daderstrafrecht. Begin je antwoord met een beschrijving van het verschil tussen beide.

Lees de regels 23 tot en met 32 van tekst 7.

De jongerenrechtbank kan volgens Marcouch een waardevol alternatief zijn voor de traditionele aanpak (regels 30-32).

- 1p **23** Hoe worden veel vergrijpen die gepleegd worden door jongeren tussen de 12 en 18 jaar en die ernstig genoeg zijn om aan justitie voor te leggen, op dit moment afgedaan?

Lees de regels 33 tot en met 48 van tekst 7.

Een voorbeeld van een maatregel die door de jongerenrechtbank kan worden opgelegd, is het schrijven van een excuusbrief aan het slachtoffer. Stel dat deze straf wordt opgelegd aan een jongere die als dader betrokken was bij een vechtpartij waarbij het slachtoffer in de struiken is geduwd. Het slachtoffer heeft geen verwondingen opgelopen.

- 3p **24** Geef drie argumenten om de keuze voor deze straf te onderbouwen. Ieder argument moet gebaseerd zijn op een ander doel van straf en deze doelen moeten ook genoemd worden.

Lees de regels 49 tot en met 57 van tekst 7.

De kennis die de juryleden opdoen over het Nederlandse rechtssysteem, kan ertoe leiden dat mediaberichtgeving over dit onderwerp een andere invloed op hen heeft dan op jongeren die deze kennis missen.

Er bestaan verschillende theorieën over de invloed van de media.

- 3p **25** Leg uit welke theorie gebruikt kan worden om te verklaren dat mediaberichtgeving over het Nederlandse rechtssysteem een andere invloed heeft op juryleden dan op jongeren die niet in een jury hebben gezeten. Betrek in je antwoord een omschrijving van het begrip referentiekader.

Opgave 5 De jongerenrechtbank

tekst 7

Rechtbank voor en door jongeren

Als rechter Maria Leijten in 2011 voor het eerst een Amerikaanse jongerenrechtbank bijwoont, is ze aangenaam verrast. Het lijkt haar
5 een sympathiek concept, maar ze heeft ook twijfels. Zijn jongeren in staat zo'n verantwoordelijke taak op zich te nemen? De kennismaking met de praktijk overtuigt Leijten definitief.

10 "Het viel me op hoe goed de juryleden vragen stelden aan een meisje dat een mes mee naar school had genomen. 'Aan wie heb je dat verteld? Je broer, wat vond hij ervan?'
15 Hoe zou jij het zelf vinden als je kleine zusje zoiets deed?'
De vragen waren heel onderzoekend, niet beschuldigend. De jongeren vertelden dat ze getraind zijn op onder-
20 vragen zonder vooroordeel. Ik zei dat sommige rechters in Nederland daar nog wat van kunnen leren."

Terug in Nederland wil Leijten samen met kinderrechter Gaby Crince le
25 Roy de formule van de jongerenrechtbank ook hier een kans geven. Zo ontstaat de Stichting Jongerenrechtbanken Nederland. Die krijgt politieke steun van PvdA-Kamerlid
30 Ahmed Marcouch. "Het lijkt een

waardevol alternatief voor onze traditionele aanpak", stelt Marcouch.

Het initiatief is overgenomen door drie Amsterdamse middelbare scho-
35 len: zij starten nog dit jaar de werving voor een eigen jongerenrechtbank, die voorjaar 2015 gaat draaien. Deze rechtbank bestaat uit leerlingen die kleine vergrijpen van andere leerlin-
40 gen behandelen, zoals diefstal en vechtpartijen. De maatregelen van de rechtbank variëren van het schrijven van een excuusbrief tot het uitvoeren van een opdracht, zoals het oprui-
45 men van de buurt. Het doel van de maatregelen is het herstel van de goede verhoudingen op school en in de wijk.

"Meer persoonlijke groei en
50 maatschappelijk bewustzijn is ook een belangrijk doel," vertelt Marcouch. Daarnaast krijgen jongeren zicht op de werking van het Nederlandse rechtssysteem. "We gaan bij rechtbanken, advocaten-
55 kantoren en andere spelers langs", vertelt Leijten.

naar: www.rechtspraak.nl, december 2014